

ÉIFEACHTÚLACHT ACMHAINNÍ AGUS AN GEILLEAGAR CIORCLACH

Tá leibhéal arda truailithe, díghrádaithe comhshaoil agus ídiú na n-acmhainní nádúrtha ann mar thoradh ar phatrúin úsáide acmhainní an ama atá caite agus ar na patrúin reatha. Tá stair fhada ag beartas dramhaíola AE agus tá sé dírithe go tradisiúnta ar bhainistiú dramhaíola níos inbhuanaithe. Ba cheart leis an Treochlár chuig Eoraip Éifeachtach Acmhainní agus an leis an bPacáiste don Gheilleagar Ciorclach go n-athrófaí an treocht sin, trí gheilleagar AE a athrú go dtí geilleagar inbhuanaithe faoi 2050. Leis na ceithre threoir nua maidir le dramhaíl sa phacáiste nua don Gheilleagar Ciorclach a bhí ann le deanaí, tugtar isteach spriocanna nua bainistithe dramhaíola maidir le cosc, athúsáid athchúrsáil agus líonadh talún.

AN BUNÚS DLÍ

Airteagail 191-193 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh (CFAE).

A BHFUIL BAINTE AMACH

Tá bunús nádúrtha ag gach táirge Tá geilleagar AE ag brath go mór ar acmhainní nádúrtha. Má choimeádtar na patrúin reatha, leanfaidh díghrádú agus ídiú na n-acmhainní nádúrtha, chomh maith le giniúint dramhaíola, ar aghaidh. Tá scála na húsáide acmhainní atá ar siúl againn faoi láthair den chineál go bhfuil deiseanna na nglún atá le teacht – agus na dtíortha i mbéal forbartha – á gcur i mbaoil rochtain a bheith acu ar a sciar cothrom d'acmhainní ganna. Faoi láthair, úsáidtear thart ar 16 thona ábhar in aghaidh an duine gach bliain in AE, agus téann 10 dtóna de sin isteach i stoc ábhar (bonneagar, tithíocht, earraí marthanacha) agus fágann 6 thona an geilleagar mar dhramhaíl. Déantar thart ar aon trian den dramhaíl chathrach a dhumpáil i líonadh talún agus tá níos lú ná leath athchúrsáilte nó múirínithe, le héagsúlachtaí leathana idir na Ballstáit. Bhí úsáid réasúnach acmhainní nádúrtha ar cheann de na hábhair imní comhshaoil is luaithe a bhí mar bhonn taca do na chéad Chonarthaí Eorpacha. Tá an Treochlár chuig Eoraip Éifeachtúil ó thaobh Acmhainní de ([COM\(2011\) 0571](#)) i measc phríomhthionscnaimh an 7ú Clár Gníomhaíochta don Chomhshaoil (EAP). Ceann de na príomhchuspóirí atá aige ná acmhainneacht eacnamaíoch AE a scaoileadh ionas gur féidir é a bheith níos táirgiúla agus níos lú acmhainní á n-úsáid aige agus é ag gluaiseacht i dtreo geilleagar ciorclach. Thairis sin, cuimsíonn an pacáiste don gheilleagar ciorclach is déanaí bearta a chabhróidh le spreagadh a thabhairt d'aistriú AE chuig geilleagar ciorclach trí athchúrsáil agus athúsáid níos mó, chomh maith le

borradh a chur faoi iomaíochas domhanda, fás eacnamaíoch inbhuanaithe a chothú agus poist nua a ghiniúint.

A. Éifeachtúlacht acmhainní

Tá an Treochlár chuig Eoraip Éifeachtúil Acmhainní (mar chuid de thionscnamh suaitheanta straitéis Eoraip 2020. Tacaíonn sé leis an athrú i dtreo fás inbhuanaithe trí gheilleagar ísealcharbóin atá tíosach ó thaobh acmhainní de. Sa treochlár, cuirtear san áireamh an dul chun cinn a rinneadh maidir le Straitéis Théamach 2005 maidir le hÚsáid Inbhuanaithe Acmhainní Nádúrtha ([COM \(2005\) 0670](#)) agus Straitéis Inbhuanaithe AE um Fhorbraíocht Inbhuanaithe, agus leagtar amach ann creat chun gníomhaíocht nua a dhearadh agus a chur chun feidhme amach anseo. Leagtar amach ann freisin na hathruithe struchtúracha agus teicneolaíochta a theastaíonn faoi 2050, lena n-áirítear na clocha míle atá le sroicheadh faoi 2020. Moltar ann slite chun táirgiúlacht acmhainní a mhéadú agus fás eacnamaíoch a dhíchúpláil ó úsáid acmhainní agus a thionchar ar an gcomhshaol.

B. Bainistiú agus cosc dramhaíola

Leis an Treoir Réime Dramhaíola atá ann faoi láthair ([2008/98/EC](#)), leantar ar aghaidh ón Straitéis Théamach maidir le Cosc agus Athchúrsáil Dramhaíola ([COM\(2005\)0666](#)), lena n-aisghairtear an Treoir Réime Dramhaíola a bhí ann cheana Treoir (75/442/CEE, arna códú mar 2006/12/CE, an Treoir maidir le Dramhaíl Ghuaiseach (91/689/CEE agus an Treoir maidir le Dramh-Ola (75/439/CEE). Is é ab aidhm di beartas AE a athchóiriú agus a shimpliú trí chreat nua a thabhairt isteach agus spriocanna nua a leagan síos, agus béim á cur ar chosc. Suíodh leis an Treoir sin coincheapa agus sainmhínte bunúsacha i réimse an bhainistithe dramhaíola, lena n-áirítear sainmhínte ar dhramhaíl, athchúrsáil agus aisghabháil.

Leis an Rialachán maidir le Loingsiú Dramhaíola roimhe sin, ([CE\) Uimh.1013/2006](#)) leagadh síos rialacha maidir le loingsiú dramhaíola laistigh de AE agus idir tíortha AE agus tíortha neamh-AE, arb é an aidhm shonrach atá acu cosaint an chomhshaoil a fheabhsú. Cumhdaíodh loingsiú nach mór gach cineál dramhaíola ann (seachas ábhar radaighníomhach) de bhóthar, d'iarnród, de mhuir agus d'aer. Go háirithe, bhí toirmeasc ar onnmhairithe de dhramhaíl ghuaiseach go tíortha lasmuigh de ECFE agus ar onnmhairithe dramhaíola atá ceaptha lena ndíúscairt lasmuigh de AE/Chomhlachas Saorthrádála na hEorpa. Tá loingsithe neamhdhleathacha dramhaíola fós ina bhfadhb thromchúiseach, áfach; leis an Rialachán nua ([\(AE\) Uimh. 660/2014](#)), lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 1013/2016, tá sé d'aidhm aige, mar sin, cur chun feidhme níos aonfhoirmí an Rialacháin maidir le Loingsiú Dramhaíola a áirithiú. Leis an Rialachán, neartaíodh forálacha cigireachta na reachtaíochta atá ann cheana, le ceanglais níos déine do chigireachtaí agus do phleanáil náisiúnta.

C. Leis an Treoir maidir leis na dlíthe sonracha um tháirgeadh agus um shruth dramhaíola i gcás

[2000/53/EC](#) , díriodh ar dhramhaíl a laghdú ó fheithiclí a bhfuil a ré caite (FRCanna) agus a gcomhphárteanna, mar shampla trí mhéid na hathúsáide agus na haisghabhála a ardú go 95% faoi 2015, agus an ráta athúsáide agus athchúrsála go 85% ar a laghad. Spreagadh léi freisin monaróirí agus allmhaireoirí chun úsáid a bhaint as substaintí guaiseacha agus comhtháthú ábhar athchúrsáilte a fhorbairt. Taispeánadh i dtuarascáil

cur chun feidhme ([COM\(2009\) 0635](#)) go raibh forfheidhmiú Threoir ELV ina fhadhb i mórán Ballstát mar gheall ar bhearnaí a bheith an idir líon na ngluaisteán dí-chláraithe agus líon na FRCanna cláraithe agus mar gheall ar onnmhairí mídhleathacha do thíortha i mbéal forbartha.

Tháinig Rialachán AE maidir le hAthchúrsáil Long ([\(AE\) Uimh. 1257/2013](#)) i bhfeidhm an 30 Nollaig 2013. Ba é a phríomhchuspóir ná tionóiscí, díobhálacha agus éifeachtaí díobhálacha ar shláinte an duine agus ar an gcomhshaol mar thoradh ar athchúrsáil agus cóireáil longa AE a chosc, a laghdú agus a dhíothú, go háirithe d'fhonn a áirithiú go mbeidh dramhaíl ghuaiseach ón athchúrsáil long sin faoi réir bainistiú atá fóna ó thaobh an chomhshaoil de. Leagtar amach sa rialachán roinnt ceanglas maidir le longa AE, úinéirí longa AE, saoráidí athchúrsála long atá sásta athchúrsáil a dhéanamh ar longa AE agus maidir leis na húdaráis inniúla nó na riaracháin ábhartha.

Is é ab aidhm le Treoir 2002/96/CE, arna leasú le [Treoir 2008/34/CE](#), ithir, uisce agus aer a chosaint trí dhiúscairt a bheadh níos fearr agus laghdaithe a dhéanamh ar dhramhthrealamh leictreach agus leictreonach (DTIL). Is é ab aidhm le Treoir 2002/95/CE maidir le substaintí guaiseacha áirithe i dtrealamh leictreach agus leictreonach (RoHS) arna glacadh an t-am céanna le Treoir DTIL an comhshaol agus sláinte an duine a chosaint trí shrian a chur le húsáid a bhaint as luaidhe, mearcair, caidmiam, crómiam agus lasairmhoillithigh bhróimnithe sa trealamh sin. Ba dheacair é Treoir DTIL agus Treoir RoHS a chur chun feidhme sna Ballstáit agus gan ach trian den dramhaíl leictreachais agus leictreonach go léir a bheith á bailiú agus cóireáil chuif á déanamh uirthi. Dá réir sin, glacadh Treoir athmhúnlaithe DTIL [Treoir \(2012/19/AE\)](#) agus Treoir RoHS [Treoir \(2012/18/AE\)](#) in 2012 tar éis próiseas reachtach fada. Leis an dá threoir, éilíodh ar na Ballstáit feabhas a chur ar am mbailiú a dhéanann siad ar dhramhthrealamh leictreonach chun a lamháil do thomhaltóirí fearais a thabhairt ar ais d'aon siopa a dhíolann earraí leictreacha beaga, gan a bheith orthu earraí nua a cheannach.

Is é ab aidhm le Treoir 2006/66/CE maidir le cadhnraí agus taisc-cheallraí agus ceallraí agus taisc-cheallraí dramhaíola, feabhas a chur ar bhainistiú dramhaíola agus ar fheidhmíocht chomhshaoil na n-ítimí sin trí rialacha a bhunú maidir lena mbailiú, a n-athchúrsáil, a gcóireáil agus a ndiúscairt. Leagadh síos sa treoir freisin teorainnluachanna do shubstaintí guaiseacha áirithe (go háirithe mearcair agus caidmiam) i gcadhnraí agus i dtaisc-cheallraí. Le Treoir Leasaithe 2013/56/CE, baineadh an díolúine do cheallraí cnapchille ina bhfuil cion mearcair nach mó ná 2% ó thaobh meáchain de.

i gcomhréir le Treoir 96/29/Euratom maidir le dramhaíl agus substaintí radaighníomhacha, ní mór do gach Ballstát é a dhéanamh éigeantach gníomhaíochtaí a thuairisciú ina bhfuil guais mar thoradh ar radaíocht ianúcháin. Déantar loingsithe ar dhramhaíl radaighníomhach a chumhdach le Rialachán Euratom Uimh. 1493/93 ón gComhairle agus le [Treoir 2006/117/Euratom ón gComhairle](#).

Le [Treoir 94/62/EC](#), cumhdaíodh gach pacáistíocht a chuirtear ar mhargadh AE agus gach dramhaíl ó phacáistíocht, cibé acu a úsáideadh nó a scaoileadh í ar an leibhéal tionsclaíoch, tráchtála, oifige, siopa seirbhíse teaghlaigh nó ar aon leibhéal eile. Le Treoir Leasaithe 2004/12/CE, bunaíodh critéir agus rinneadh soiléiriú ar an sainmhíniú

ar 'phacáistíocht'. Thairis sin le Treoir [\(AE\) 2015/720](#) an 29 Aibreán 2015, leasaíodh Treoir 94/62/CE maidir le tomhaltas málaí iompair plaisteacha éadroma a laghdú, ar málaí iad a éalaíonn ó shruthanna bainistihe dramhaíola agus a channann sa chomhshaol, go háirithe i bhfoirm bruscar muirí. Sa Treoir féachtar le tomhaltas málaí plaisteacha éadroma a ghearradh go han-mhór, trí dhíriú ar mhálaí plaisteach faoi bhun 50 miocrón de thiús. Féadfar málaí an-éadrom (níos lú ná 15 mhíocrón agus a úsáidtear chun bia scaoilte a chumhdach (e.g. torthaí, glasraí, iasc) a chumhdach má chabhraíonn sé sin chun cur amú bia a sheachaint.

Féachadh leis an Treoir maidir le dramhaíl ó na tionscail eastóscacha a bhainistiú (an Treoir um Dhramhaíl Mianadóireachta, [2006/21/EC](#)) le dul i ngleic leis na rioscaí suntasacha comhshaoil agus sláinte a bhaineann le cumas toirte agus truailithe na dramhaíola mianadóireachta reatha agus stairiúla.

D. Cóireáil agus diúscairt dramhaíola

Le cur chun feidhme céimnitheach na Treorach maidir le Cóireáil Fuíolluisce Uirbigh (91/271/CEE) sna Ballstáit go léir, méadaíodh cainníochtaí a n-éilítear diúscairt ina leith.

Le Treoir 96/59/CE maidir le défheinilí polaclóirínithe (PCBanna) agus trífheinil pholaclóirínithe (PCTanna), díriodh ar chomhfogasú ar dhlíthe na mBallstát maidir le diúscairt rialaithe PCBanna agus PCTanna, dí-éilliú nó diúscairt trealaimh ina bhfuil PCBanna agus/nó diúscairt PCBanna úsáidte chun iad a dhíchur go hiomlán. Thairis sin, cumhdaíodh PCBanna i Rialachán (CE) Uimh. 850/2004 maidir le truailleáin orgánacha mharthanacha.

Bhí sé i gceist leis an Treoir um Líonadh Talún ([1999/31/EC](#)) cosc a chur le héifeachtaí díobhálacha líonadh talún ar an gcomhshaol, go háirithe ar uisce dromchlach, screamhuisce, ithir agus aer, agus ar shláinte an duine. Tá an cur i bhfeidhm fós míshásúil mar nach bhfuil na forálacha go léir trasuite sna Ballstáit go léir agus is ann i gcónaí do líon mór de líonadh talún neamhdhleathach.

Treoir 2000/76/CE maidir le dramhaíl a loscadh arb é is aidhm dó truailiú aeir, uisce agus ithreach, arb iad loscadh nó comh-loscadh dramhaíola is cúis leo, a chosc nó a laghdú, a mhéid is féidir. Amhail ó mhí na Samhna 2010, rinneadh é a aisghairm agus a ionadú le Treoir 2010/75/AE maidir le hastaíochtaí tionsclaíocha agus treoracha gaolmhara.

E. An pacáiste nua don Gheilleagar Ciorclach

I mí na Nollag 2015, chuir an Coimisiún plean gníomhaíochta i láthair maidir leis an ngeilleagar ciorclach, chomh maith le ceithre thogra reachtacha lena leasaítear na gníomhartha dlí seo a leanas: (a) an Treoir Réime Dramhaíola; (b) an Treoir um Líonadh Talún; (c) an Treoir maidir le Pacáistíocht agus le Dramhaíl ó Phacáistíocht; agus (d) na Treoracha maidir le feithiclí a bhfuil a ré caite, maidir le cadhnaí agus taisc-cheallraí agus ceallraí agus taisc-cheallraí dramhaíola, agus maidir le dramhthrealamh leictreach agus leictreonach (DTIL). D'eascair roinnt de na tograí sin ó na dualgais dhlíthiúla chun athbhreithniú a dhéanamh ar spriocanna an bhainistithe dramhaíola. Éilíodh leis an Treoir Réime Dramhaíola go ndéanfaidh an Coimisiún na bearta seo a leanas faoi dheireadh 2014: athbhreithniú a dhéanamh ar spriocanna 2020 maidir

le dramhaíl tí a athúsáid agus a athchúrsáil agus maidir le dramhaíl tógála agus scartála, spriocanna bainistithe dramhaíola a leagan amach do 2020, agus measúnú a dhéanamh ar roinnt beart, lena n-áirítear scéimeanna méadaithe freagrachta táirgeora. Leis an Treoir um Líonadh Talún, iarradh ar an gCoimisiún athbhreithniú a dhéanamh ar na spriocanna a leagadh síos ann faoi mhí Iúil 2014 agus sa Treoir maidir le Pacáistíocht faoi dheireadh 2012.

Agus iad glactha i mí na Bealtaine 2018 tar éis caibidlíocht idirinstiúideach a bheith ann idir an Pharlaimint agus an Chomhairle, rinneadh sna tograí seo a leanas: [\(\(AE\) 2018/849](#), [\(AE\) 2018/850](#), [\(AE\) 2018/851](#) agus [\(EU\) 2018/852](#) na príomhghnéithe seo a leanas a ionchorprú:

- Sprioc choiteann AE chun 65% den dramhaíl chathrach a athchúrsáil faoi 2035 (55% faoi 2025 agus 60% faoi 2030);
- Sprioc choiteann AE chun 70% den dramhaíl phacáistíochta a athchúrsáil faoi 2030;
- Sprioc cheangailteach um líonadh talún chun laghdú a dhéanamh ar líonadh talún go dtí 10% ar a mhéad de dhramhaíl chathrach faoi 2035;
- Cosc ar thalamhlíonadh dramhaíola a bailíodh ar leithligh, lena n-éileofar bailiú ar leithligh do bhithdhramhaíl faoi 2024 agus do theicstílí agus do dhramhaíl ghuaiseach faoi 2025;
- Uirlisí eacnamaíocha a chur chun cinn chun líonadh talún a dhípreagadh;
- Sainmhínte simplithe agus feabhsaithe agus modhanna ríofa comhchuibhithe le haghaidh rátaí athchúrsála ar fud AE;
- Bearta nithiúla chun athúsáid a chur chun cinn agus chun siombóis thionsclaíoch a spreagadh — seachtháirge tionscail amháin á thiontú ina amháibhar tionscail eile;
- Scéimeanna sainordaitheacha freagrachta táirgeoirí le haghaidh táirgeoirí chun táirgí níos glaise a chur ar an margadh agus tacú le scéimeanna aisghabhála agus athchúrsála (le haghaidh pacáistiú, cadhnraí, trealamh leictreach agus leictreonach, agus feithiclí a bhfuil a ré caite (FRCanna), mar shampla).

F. Plaistigh sa gheilleagar ciorclach

An 16 Eanáir, 2018, d'fhoilsigh an Coimisiún teachtaireacht lena leagtar amach straitéis le haghaidh plaisteach i ngeilleagar ciorclach. Sainithnítear príomhdhúshlán sa straitéis, lena n-áirítear rátaí ísle athúsáide agus athchúrsála de dhramhaíl phlaisteach, na hastaíochtaí gás ceaptha teasa a bhaineann le táirgeadh agus loscadh plaisteach agus dramhaíl phlaisteach a bheith in aigéin. Molann an Coimisiún gur cheart gach pacáistíocht a dhearadh chun a bheith in-athchúrsálte nó in-athúsáidte faoi 2030. D'fhonn dul i dtreo na sprice sin, cuirtear raon leathan beart lena ndírítear ar cheithre réimse i láthair leis an straitéis: (1) feabhas a chur ar eacnamaíocht agus ar cháilíocht athchúrsála plaisteach; (2) bruscar dramhaíola plaistí a shrianadh; (3) infheistíocht agus nuálaíocht a thiomáint i slabhra luacha na bplaisteach; agus (4) leas a bhaint as gníomhaíocht dhomhanda.

Mar chuid den Straitéis maidir le Plaistigh chun dul i ngleic le bruscar plaisteach atá diomailteach agus díobhálach trí ghníomhaíocht reachtach agus tar éis togra ón gCoimisiún an 28 Bealtaine 2018, tháinig an Chomhairle agus an Pharlaimint ar shocrú sealadach an 19 Nollaig 2018 chun truailliú plaisteacha laghdú trí shrianta diana nua a leagan síos ar tháirgí plaisteacha aonúsáide áirithe. Áirítear ar na táirgí a gcuirfear cosc orthu in AE sceanra plaisteach ((forcanna, sceana, spúnóga agus cipíní itheacháin), plátaí agus soip phlaisteacha, coimeádáin bhia agus deochanna déanta as polaistiréin fhorbartha agus baitíní cadáis déanta as plaisteach. Ón mbliain 2025 ar aghaidh, beidh an sprioc cheangailteach ag na Ballstáit go mbeidh 25% ar a laghad de phlaisteach athchúrsáilte i mbuidéil deochanna uile PET. Faoi 2030, beidh ar na buidéil phlaisteacha go léir 30% ar a laghad d'ábhar athchúrsáilte a bheith iontu.

RÓL PHARLAIMINT NA HEORPA

Tá clár oibre nua d'fhás na hEorpa amach anseo a bhfuil éifeachtúlacht achmhainní ina chroílár iarrtha ag an bParlaimint arís agus arís eile, rud a d'éileodh roinnt athruithe radacacha inár bpatrúin táirgeachta agus tomhaltais. Le smaoinemh ar iomlán na saolré, ba cheart go bhfeabhsófaí úsáid ábhar tánaisteach agus na dreasachtaí eacnamaíocha cearta a chruthú chun dramhaíl a sheachaint agus a athúsáid.

Mar chomhreachtóir, rinne an Pharlaimint plé ar an bpacáiste don Gheilleagar Ciorclach sa Choiste um an gComhshaol, um an tSláinte Phoiblí agus Sábháilteacht Bia (ENVI) agus 2000 leasú á gcur síos aici. Glacadh seasamh na Parlaiminte in ENVI an 24 Eanáir 2017 agus, gan athruithe móra, sa suí iomlánach an 14 Márta 2017 le mórtromlach. Tar éis caibidlíocht idirinstiúideach a bheith ann, tháinig an Pharlaimint agus an Chomhairle ar chomhaontú sealadach an 18 Nollaig 2017 ar na ceithre thogra reachtacha go léir. Ghlac an Pharlaimint na téacsanna comhaontaithe sa suí iomlánach a bhí aici i mí Aibreáin 2018.

Tar éis straitéis an Choimisiúin maidir le plaistigh i ngeilleagar ciorclach Eanáir 2018, ghlac an Pharlaimint rún maidir leis an straitéis sin le linn a seisiúin iomlánaigh i mí Mheán Fómhair 2018. Áitítear ar an gCoimisiún sa rún, i measc nithe eile, breithniú a dhéanamh ar cheanglais a thabhairt isteach d'íosábhar athchúrsáilte le haghaidh táirgí plaisteacha ar leith ar mhargadh AE. Cuirtear ar son ann fíormhargadh aonair a chruthú do phlaistigh athchúrsáilte, moltar ann bearta chun dul i ngleic le bruscar mara agus iarrtar ann cosc ar mhicreaphlaistigh i gcosmaidí agus i dtáirgí glantacháin faoi 2020.

Georgios Amanatidis
04/2019

